

ЗООНОЗЫН
ӨВЧИН СУДААЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ ᠥᠪᠠᠳᠤ ᠰᠤᠳᠠᠯᠠᠭᠤ ᠨᠤᠨᠳᠤᠰᠢ ᠲᠡᠪ

УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН 2024

ЗООНОЗЫН САЛБАРЫН 2023 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот
2024 он

2023 оны 08 сарын 29 өдөр

Дугаар А/305

Улаанбаатар хот

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төвийн дүрэм, бүтэц батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төвийн дүрмийг нэгдүгээр, зохион байгуулалтын бүтцийг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.
2. Тушаалын дагуу зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллахыг Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төвийн захирал (Н.Цогбадрах)-д үүрэг болгосугай.
3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар (С.Төгсдэлгэр)-т үүрэг болгосугай.
4. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/310 дугаар тушаалыг хүчингүй болгонд тооцсугай.

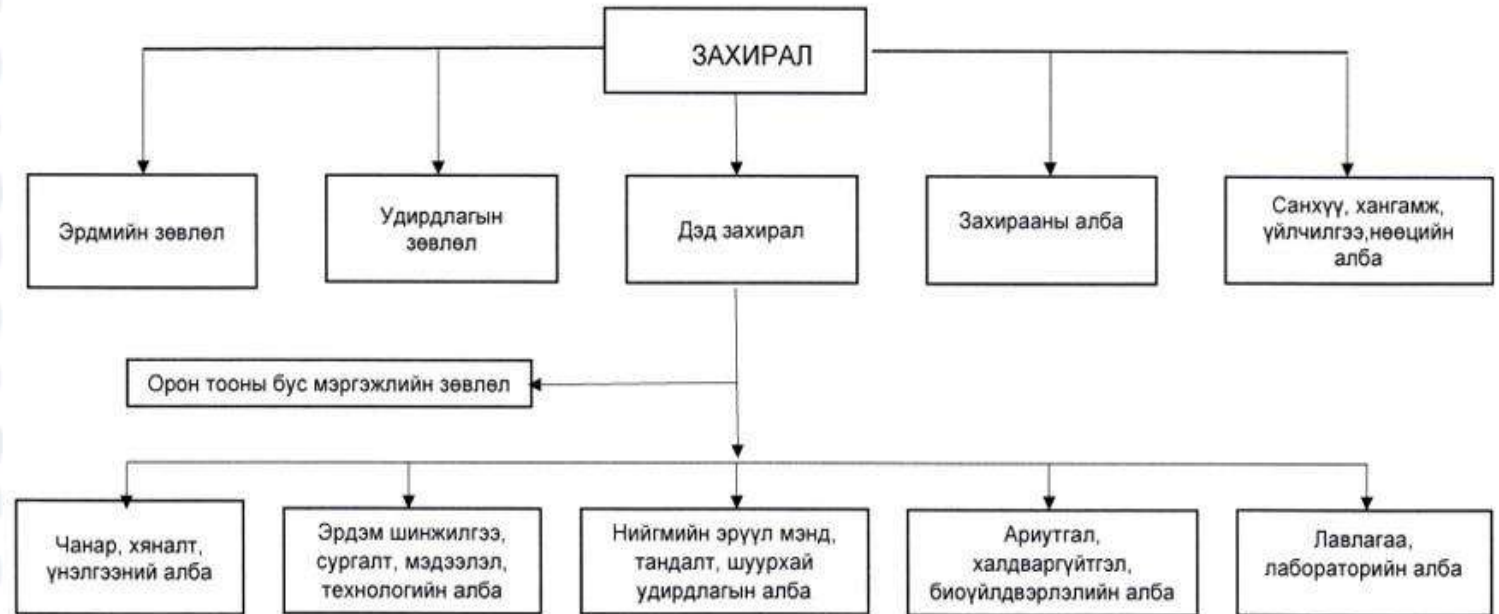
САЙД С.ЧИНЗОРИГ

Эрүүл мэндийн сайдын 2023 оны 08 сарын 29-ны өдрийн А/305 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралт

ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН БҮТЭЦ

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ХЭРЭГЖИЛТ

Зоонозын өвчнийг тандах, хянах, эрт сэрэмжлүүлэх, хариу арга хэмжээг эмч мэргэжилтнүүдийн туршлага, чадавхид үндэслэн, судалгаа, шинжилгээ, нотолгоонд тулгуурлан, оновчтой бүтэц, эрх зүйн орчин бүрдүүлэн халдварын эрсдэлийг бууруулах замаар хүн амыг өвчлөл, эндэгдлээс урьдчилан сэргийлэх

Үндсэн 6 зорилтын хүрээнд нийт 52 арга хэмжээ

Хэрэгжилт 97.6%

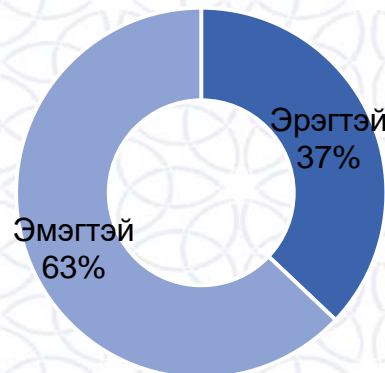

САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН БАЙДАЛ

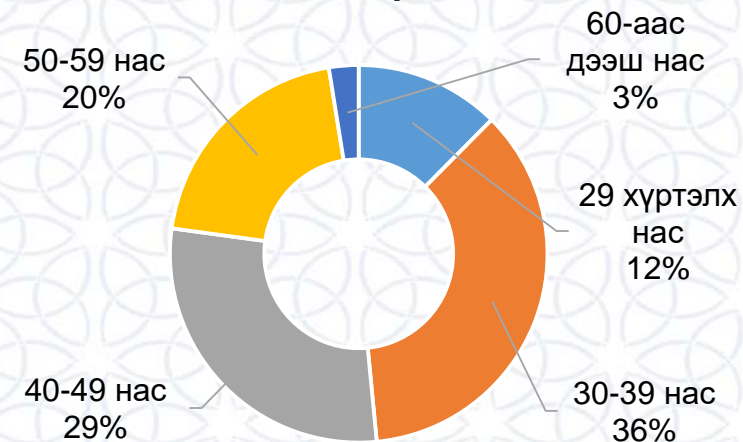

Батлагдсан орон тоо-412
2023 онд ажилласан-394
95.6%

Хүйсийн харьцаа

Насны харьцаа

Эрдмийн болон мэргэжлийн зэрэг

Шагнал (8.6%)	
ЭМ-ийн салбарын шагнал	23
Санхүүгийн салбарын шагнал	2
Төрийн одон медаль	9
Сургалт (45.7%)	
Мэргэшүүлэх сургалт	45
Мэргэжил дээшлүүлэх сургалт	59
Дагалдан сургалт	76

Сибирь, Алс Дорнодын Тарваган тахал эсэргүүцэн судлах эрдэм шинжилгээний хүрээлэн

- Лабораторийн тоног төхөөрөмжүүдийн буцалтгүй тусламж (37'600'000 төгрөг) авсан.
- Хамтарсан тандалт судалгаа (Баян-өлгий, Увс, Хэнтий аймаг) хийв.
- Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 10 эмч хамрагдсан.

Өрхийн эрүүл мэндийн ба хүний нөхөн үржихүйн асуудлын эрдэм шинжилгээний төв

- “Хачгаар дамжих халдварын лабораторийн оношилгоо ба урьдчилан сэргийлэлт” сэдэвт онол, дадлагын сургалтад хамрагдсан.
- “Хээрийн эмнэлэгт суурилсан тархвар судлалын багийн шуурхай хариу арга хэмжээ” сэдэвт дадлага сургуулилт 2 мэргэжилтэн оролцов.

БНХАУ-тай хийсэн хамтын ажиллагааны хүрээнд

- Хамтарсан тандалт судалгаа (Өмнөговь аймгийн Шивээхүрэн боомт, Дорноговь аймгийн Замын-Үүдийн боомт) хийв.
- ӨМӨЗО-ний Шилийн гол аймгийн Төв эмнэлэг, Төв Азийн өндөр тархалттай өвчнийг оношилох, урьдчилан сэргийлэх, эмчлэх төвтэй хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулсан.

Олон Улсын Атомын Энергийн Агентлаг (ОУАЭА)-ийн Техникийн хамтын ажиллагааны хүрээнд

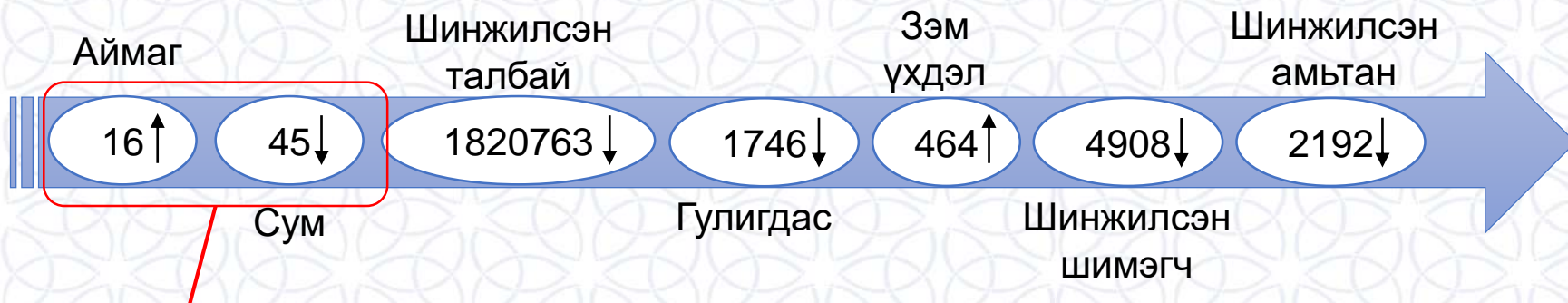
- Австри, Кувэт, Малайз, БНСУ, Бангладеш, Катар зэрэг улсуудад зохион байгуулагдсан уулзалт, сургалтад 8 мэргэжилтэн хамрагдсан.

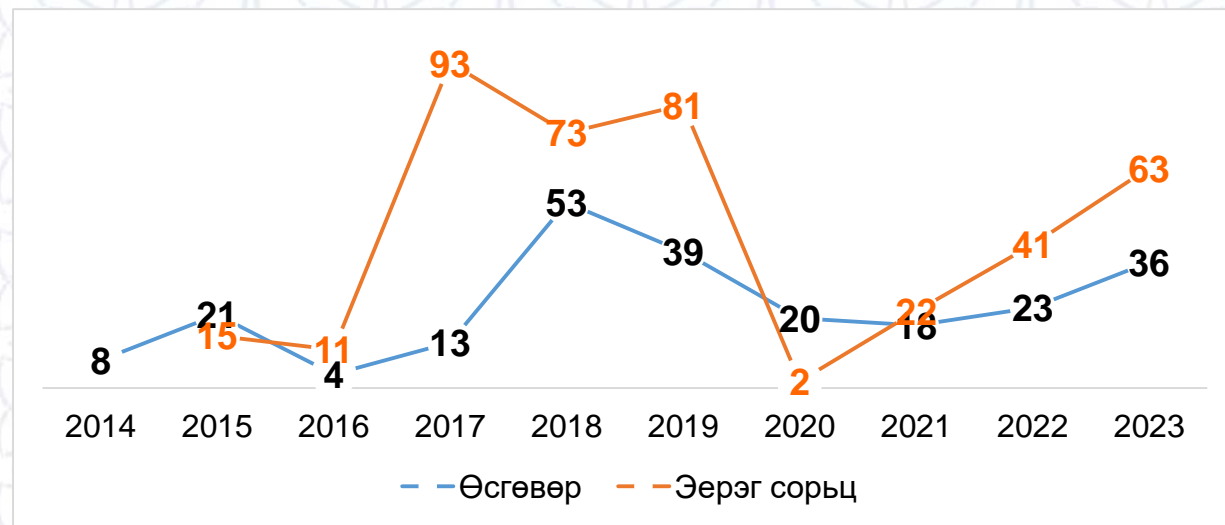

БАЙГАЛИЙН ГОЛОМТЫН ХЯНАЛТ, ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

Тарваган тахлын
хяналтын
шинжилгээ

Тарваган тахлын өсгөвөр илрэлт
(сүүлийн 10 жилээр)

БАЙГАЛИЙН ГОЛОМТЫН ХЯНАЛТ, ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

Холерын хяналтын шинжилгээ

14 аймаг (40 сум), 7 дүүрэг

150 байгууллага

256 цэгт (1864 сорьц)

Боомын хяналтын шинжилгээ

Нийслэл, 13 аймгийн хэмжээнд 3169 сорьц цуглуулан шинжилсэн.

Он	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Өсөлт, бууралт	
							2022 онтой харьцуулахад	Сүүлийн 5 жилийн дундажтай харьцуулахад
Үзүүлэлт								
Хамрагдсан байгууллагын тоо	198	152	120	114	97	150	53-аар ↑	14-еер ↑
ШИНЖЛЭГДЭХ ҮҮН	Ус	632	704	600	398	262	106-аар ↓	278-аар ↓
	Хүнс	498	565	418	501	738	161-ээр ↓	33-аар ↑
	Арчдас	1464	1263	901	1052	1439	618-аар ↓	402-аар ↓
	Бусад	-	-	132	-	-	129	129-еер ↑
Нийт сорьцын тоо	2594	2534	2051	1951	2425	1864	561-ээр ↓	447-аар ↓

Архангай
Баян-Өлгий
Баянхонгор
Өвөрхангай
Увс
Ховд
Хөвсгөл
Завхан

100%

- Хэнтий 97%
- Нийслэл Говь-Алтай 97%
- Сэлэнгэ 0

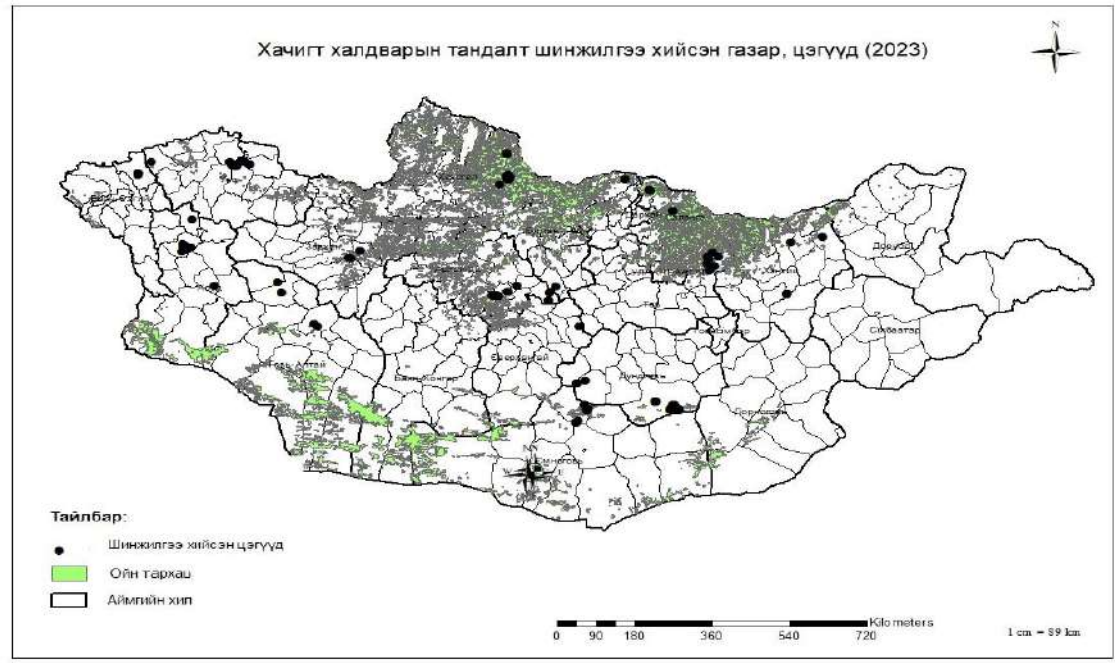

БАЙГАЛИЙН ГОЛОМТЫН ХЯНАЛТ, ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

Хачигт халдварын шинжилгээ

Сум 34.9%
Цэг 2.4 дахин
Хачиг 3.06 дахин

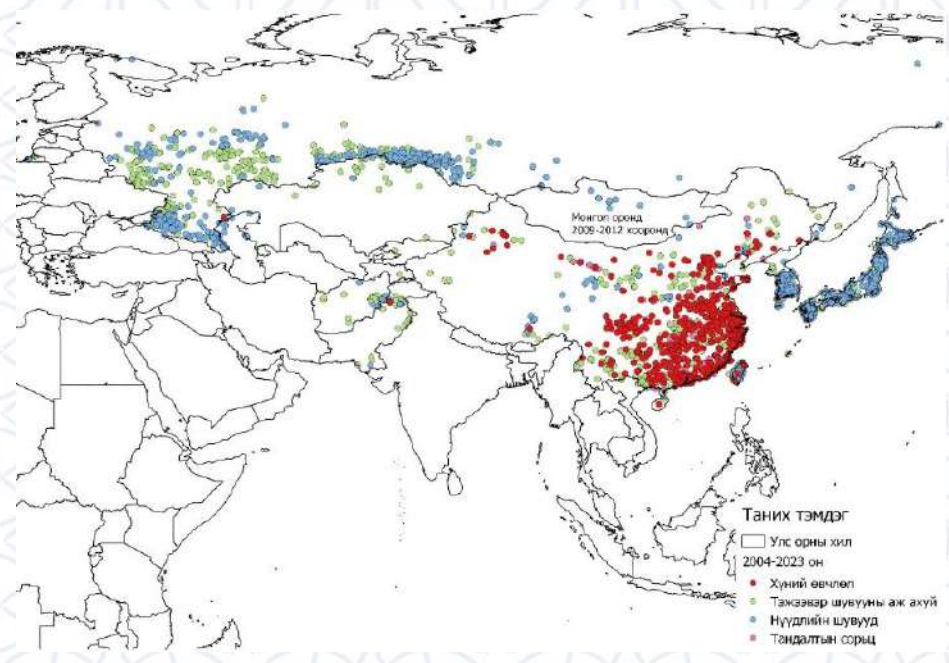

Шувууны томуугийн тандалт судалгаа

650 сорьц
100 сангас
20 өндөг

**ГЕНИЙН ӨВӨРМӨЦ ХЭСЭГ
ТОДОРХОЙЛОГДООГУЙ**

Шувууны
томуугийн
өвчлөл
2004-2023 он

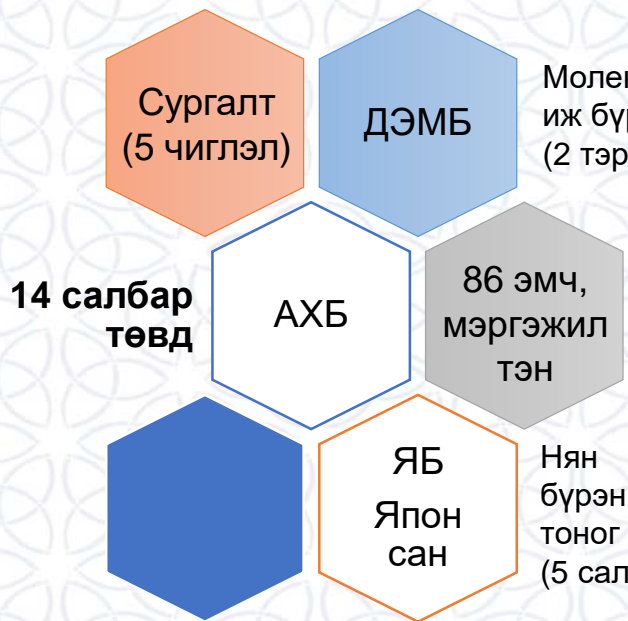
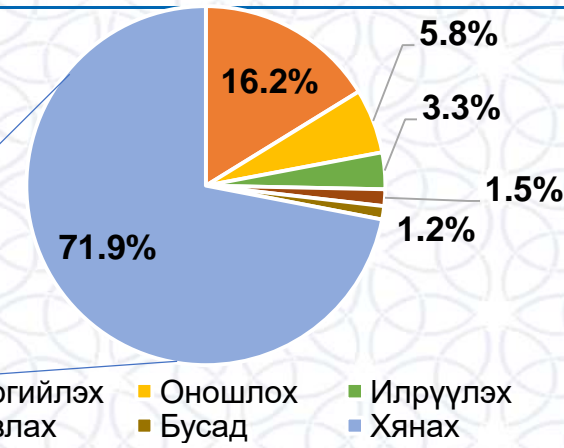

ЛАБОРАТОРИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Үнэлгээний төвийн MNS ISO 15189:2015 лабораторийн магадлан итгэмжлэлийн үнэлгээнд хамрагдан, 2023.12.06-ны A/228 тоот тушаалаар итгэмжлэгдэн ML24 дугаартай итгэмжлэлийн гэрчилгээг 2 жилийн хугацаатай авсан.

Нийт шинжилсэн сорьцын тоо

Холер	2207
Хулгана тахал	1824
Боом	3364
Тарваган тахал	11387
Бартонелла	384
Япон энцефалит	69
Анаплазмоз	150
Ку халуурал	436
Хачигт боррелиоз	70
Хачигт энцефалит	147
Хачигт риккетсиоз	621
Бэтэг	20
Бруцеллэз	173
Пастерелиоз	1267
Хуурмаг сүрьеэ	1332
Листер	1298
Эризопелойд	465

Тарваган тахал	Y.pestis зүйлийн 39 өсгөвөр, эсрэгбие 16, эсрэгтөрөгч 22, үүсгэгчийн ДНХ 46 сорьцод
Боом	Bacillus cereus 1 өсгөвөр, үүсгэгчийн ДНХ 7 сорьцод
Бэтэг	2 хүний ийлдсэнд бэтэг өвчний өвөрмөц эсрэгбие IgG эерэг
Хачигт риккетсиоз	90 хүний ийлдсэнд IgG, 31 хүний ийлдсэнд IgM тус тус эерэг
Хачигт энцефалит	29 ийлдсэнд өвөрмөц эсрэг бие IgM, 5 ийлдсэнд IgG эерэг
Хачигт боррелиоз	6 ийлдсэнд эсрэг бие IgM
Ку халуурал	78 сорьцонд ДНХ
Анаплазмоз	9 сорьцонд эерэг дүн
Бартонелла	35 сорьцонд ДНХ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ЧАНАР, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

**Сургалт, өдөрлөг, аян
25 удаа**

Сэтгэл ханамжийн судалгаа

Албан хаагчид

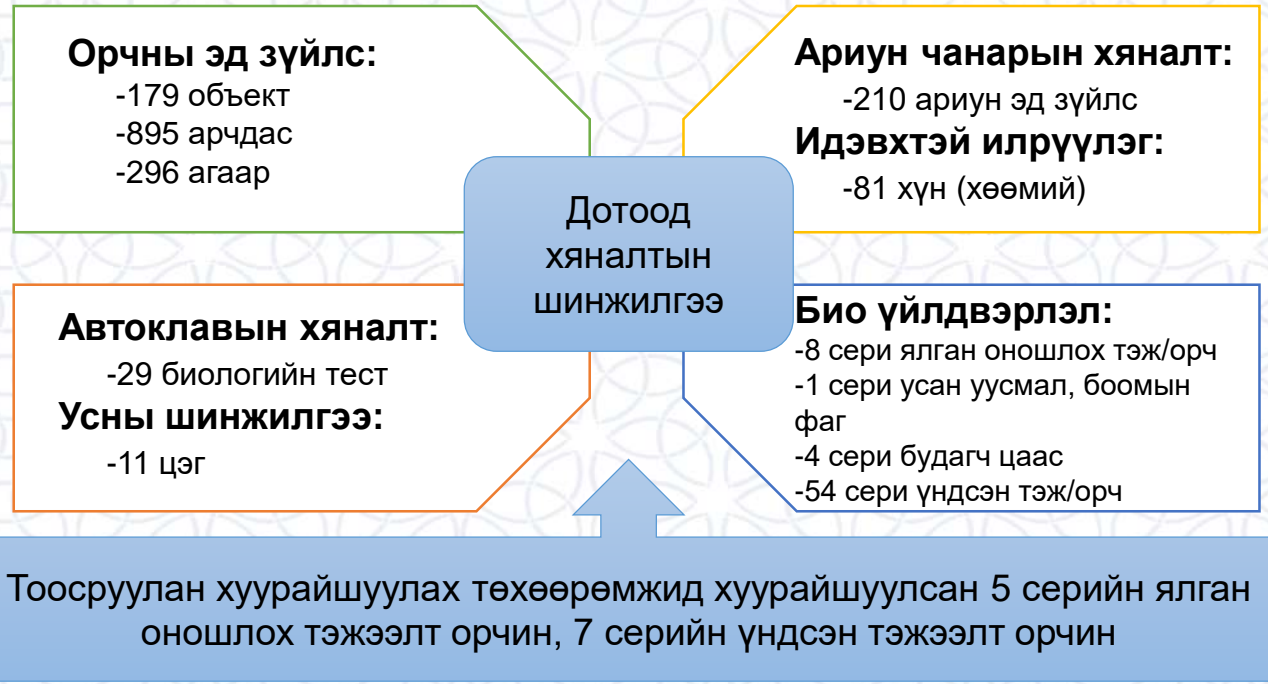
53-95 хувь

Иргэд

75-90 хувь

Архангай, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Өвөрхангай, Өмнөговь, Ховд, Хөвсгөл, Хэнтий, Увс аймгууд 400 гаруй удаагийн хяналт хийсэн.

ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, СУДАЛГАА, ХЭВЛЭЛ МЭДЭЭЛЭЛ

ОУ-д 7 илтгэл, 2 өгүүлэл
МУ-д 11 илтгэл, 4 өгүүлэл

Шинжлэх ухааны ажилтны өдөр

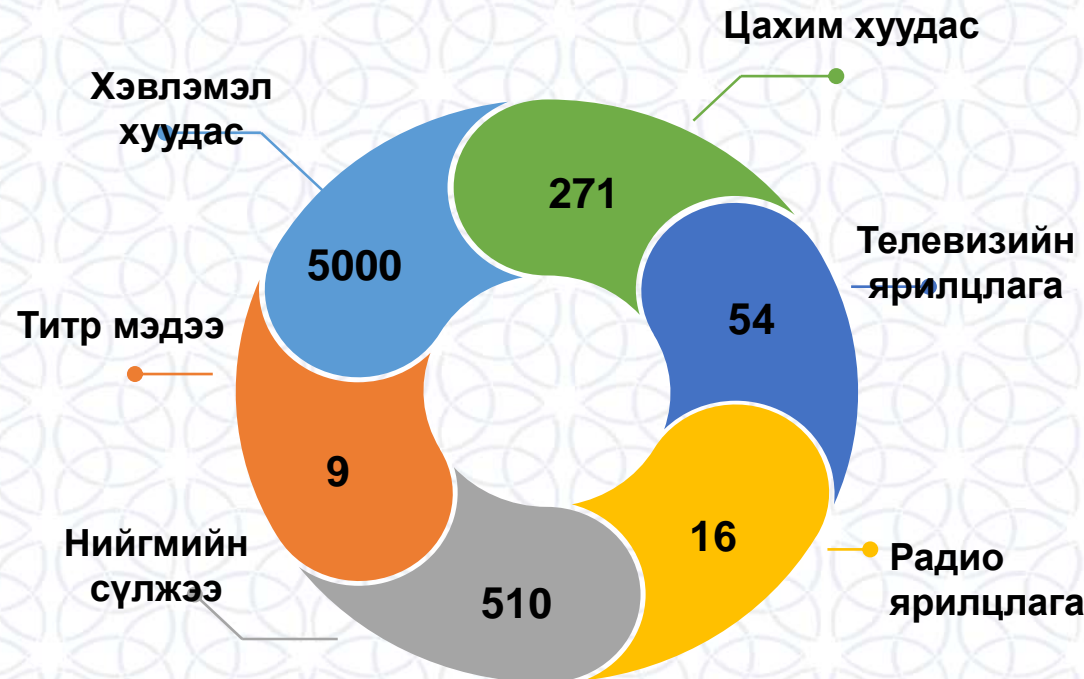
АУ-ны доктор З.Адъяасүрэн “Зоонозын халдварын эпизоотологи ба эпидемиологи” лекц

АУ-ны доктор Г.Өлзийжаргал “Шинжлэх ухааны өгүүлэл, эрдмийн зэрэг хамгаалах (PhD, MSc) ажлын диссертаци хэрхэн бичих” лекц

“Зооноз ба шинжлэх ухаан” сэдэвт эссэ бичлэгийн уралдаан

“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” ОУ-ын эрдэм шинжилгээний 25 дах удаагийн хуралд 6 илтгэл

“Зоонозын өвчин судлал” үндсэн мэргэшлийн сургалт	3
“Ариутгал судлал” төрөлжсөн мэргэшлийн сургалт	7
Дагалдан сургалт	18
Тасралтгүй сургалт	580

ZIS программ

Нийт 930 хүний өвчлөлийн дуудлага

АРИУТГАЛ, ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛ, БИОҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Нийт 15'986'262
төгрөгний био
бүтээгдэхүүн

Химийн бодис
7 төрөл
9 серийн
1.5 литр

Будаг, урвалж
32 төрөл
46 серийн
149.98 литр

Үндсэн тэжээлт орчин
20 төрөл
49 сери
336.7 литр

Ялган оношлох тэжээлт орчин
30 төрөл
53 серийн
28.46 литр

Бактериофаг
3 төрөл
3 серийн
228 фл

Бэлэн тэжээлт орчин
8 төрөл
8 серийн
298.7 гр

Нэмэлт уусмал
7 төрөл
7 серийн
1.88 литр

Будаг, уусмал шингээсэн цаас
27 төрөл
29 серийн
6500 ширхэг

Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021	2022	5 ЖДҮ	2023	
Халдваргүйтгэсэн материал	18146	29281	17862	359519	33733	91708.2	16328	
Хуурай халуунаар ариутгасан	83170	66016	50192	36533	45722	56326.6	40350	
Угаасан шилэн эдлэл	52968	54711	64341	78738	52276	60606.8	39963	
Хатаасан шилэн эдлэл	42709	54246	47549	34749	35637	43901.3	34270	
Цэвэрлэж халдваргүйтгэсэн талбай	13517	139607	138006	104579	105613	100264	120059	
Шинжилгээнд бэлтгэсэн	Бөглөө	3580	6461	4790	2505	7715	5010.2	8096
	Тампон	3353	5350	5570	2505	5775	4510.6	4930
	Цаасан уут	387	1786	5375	2120	2259	2385.4	2736
	Маск	262	887	606	267	58	416	0

Халдвартай – 16973.7 кг
Хурц үзүүртэй – 145.5 кг
Эмгэг – 140.1 кг
Эмийн – 57.6 кг
Эсэд хортой – 54.5 кг
Химийн – 43100.3 л

Халдваргүйжүүлэлт -14300 м.кв
Шавжгүйтгэл – 54500 м.кв
Мэрэгчгүйтгэл – 22000 м.кв

Тандалт судалгааг
өргөжүүлэх,
гүнзгийрүүлэх

Магадлан итгэмжлэлд
хамрагдах бэлтгэлийг
хангаж эхлэх

Хүн амын дунд
зоонозын өвчнөөс
урдчилан сэргийлэх
сургалт сурталчилгааг
нэмэгдүүлэх,
чанаржуулах

Лабораторийн аюулгүй
байдал, эрүүл ахуйн
нөхцлийг сайжруулах

Лабораториуд магадлан
итгэмжлэгдэх бэлтгэл ажил
ханган, холбогдох баримт
бичиг боловсруулах

Эмч, мэргэжилтнүүд
судалгаа, шинжилгээний
ажил гүйцэтгэх идэвхи,
санаачлагыг нэмэгдүүлэх

Эрүүл мэндийн тусламж,
үйлчилгээний чанар,
аюулгүй байдлын үйл
ажиллагааг
тогтмолжуулах

ЗООНОЗЫН
ӨВЧИН СУДААЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

ᠵᠣᠨᠣᠨᠵᠢ ᠤᠪᠪᠢ ᠰᠤᠳᠠᠭᠠᠨ ᠤᠨᠳᠡᠰᠢ ᠲᠡᠪ

УДИРДАХ АЖИЛТНЫ ЗӨВЛӨГӨӨН **2024**

**АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА**

